

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Гуманітарно-педагогічний факультет

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО
гуманітарно-педагогічний факультет
«19» червня 2026 р.

**ПРОГРАМА
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
для здобувачів другого (магістерського) освітнього ступеня
за спеціальністю С4 «Психологія»**

Київ-2026

Екзаменаційний білет складається з 1 питання та 1 ситуаційної задачі, на які необхідно дати розгорнуту відповідь, та 10 тестових завдань з навчальних дисциплін,

що є обов'язковими освітніми компонентами ОП 053 «Психологія» (ОС «Магістр»). За характером формування відповідей використовуються завдання відкритої та закритої форми. Завдання закритої форми представлені запитаннями, що потребують обрання однієї або кількох відповідей із запропонованого набору варіантів або вибору відповідності. Відкритими є запитання, у яких необхідно коротко відповісти на поставлені питання (одним словом чи словосполученням) або вставити пропущене слово чи словосполучення.

ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН ТА ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН

1. ПСИХОЛОГІЯ ТА ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

1. Професійно-педагогічна культура викладача закладу вищої освіти.
2. Сучасні технології навчання.
3. Критерії якості навчання.
4. Психологічна характеристика особистості юнацького віку.
5. Соціально-педагогічна та психологічна аспекти спілкування викладача зі студентами.
6. Засоби навчання.
7. Контроль якості навчального процесу.
8. Особливості підготовки викладача до заняття.

Список рекомендованої літератури:

1. Марцева Л. А. Педагогіка і психологія вищої школи: навч. посіб. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. 150 с.
2. Мухіна Г.В. Педагогіка та психологія вищої школи. Київ: ВД «Дакор», 2020. 178 с.
3. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2023. 427 с.

II. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ОСНОВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

1. Авторське право та суміжні права.
2. Сучасні форми оприлюднення результатів наукової діяльності в психології.
3. Методи психологічної науки.
4. Основні ознаки психології як науки.
5. Роль індукції і дедукції у методологічному розвитку науки.
6. Емпіричні методи наукового дослідження.
7. Роль експерименту в методологічному розвитку науки.
8. Міждисциплінарні психологічні дослідження та їх методологічне забезпечення.

Список рекомендованої літератури:

1. Бочелюк В. Й., Бочелюк В. В. Методика та організація наукових досліджень із психології: навч.-метод. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2024. 360 с.
2. Основи методології та організації наукових досліджень: посібник / за ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 105 с.
3. Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування: монографія / за заг. ред. Орлюк О. П. Київ: ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2009. 242 с.

III. ДИФЕРЕНЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ

1. Методи вимірювання індивідуальних відмінностей людей.
2. Психогенетика індивідуальних відмінностей.
3. Нейрофізіологія та психофізіологія індивідуальних відмінностей.
4. Індивідуальна специфіка психічних процесів особистості.
5. Індивідуальна специфіка психічних властивостей особистості.
6. Національний характер: поняття, чинники впливу, приклади прояву.
7. Статеві відмінності в психічній діяльності і поведінці.
8. Індивідуальний стиль діяльності та життєдіяльності особистості.

Список рекомендованої літератури:

1. Диференційна психологія: підр. / За заг. ред. акад. С. Д. Максименка. Київ: Вид. Людмила», 2024. 571 с.
2. Мазяр О. В. Диференціальна психологія: модульний курс: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2017. 284 с.
3. Палій А. А. Диференціальна психологія: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2010. 432 с.

IV. ПСИХОЛОГІЯ СТРЕСУ

1. Причини виникнення стресу.
2. Форми прояву стресу та оцінка рівня стресу.
3. Чинники розвитку стресу.
4. Професійні стреси, їх закономірності.
5. Травматичний стрес, його наслідки.
6. Психологічна допомога в стані гострого стресу.
7. Раціональна психотерапія у подоланні стресів.
8. Активна взаємодія зі стресором та способи управління стресом.

Список рекомендованої літератури:

1. Психологія стресу: підручник / Л. Б. Наугольник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 324 с.
2. Розов В. І. Психологія екстремальних ситуацій: адаптивність до стресу та психологічне забезпечення: науково-практичний посібник. 3-тє вид., випр. й доповн. Київ: КНТ, 2024. 711 с.
3. Сучасні методи і засоби для визначення і діагностування емоційного стресу: монографія / за заг. ред. О. П. Мінцера. Вінниця: ВНТУ, 2010. 228 с.

V. ЕТНОПСИХОЛОГІЯ

1. Соціально-психологічна сутність поняття нація. Основні етнічні та культурологічні ознаки нації.
2. Типи етнічних процесів (етнотрансформаційні, етноеволюційні, етносоціальні).
3. Види етнічних процесів. Процеси етнічного об'єднання (консолідація, асиміляція, інтеграція) і процеси етнічного роз'єднання.
4. Передумови формування етносу і етнопсихологічні критерії фаз етногенезу.
5. Психічний склад як детермінанта розвитку етносу. Національно-психологічні особливості та чинники, якими вони детерміновані.
6. Вікові особливості розвитку етнічної ідентичності.
7. Етнокультурні особливості у вербальній комунікації.

Список рекомендованої літератури:

1. Павленко В. М. Етнопсихологія: підр. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 448 с.
2. Пірен М. Етнопсихологія: підручник. Київ: Університет «Україна», 2011. 526 с.
3. Савицька О. В. Етнопсихологія: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний педагогічний університет, 2019. 42 с.
4. Яшник С. В. Етнопсихологія: навч. посібник. Київ: РПФ «КОМПРІНТ», 2020. 216 с.

VI. ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ОСОБИСТОСТІ

1. Психологічна допомога як соціальний інститут і професія.
2. Психодіагностика як вид психологічної допомоги.
3. Психокорекція як вид психологічної допомоги.
4. Психологічне консультування як вид психологічної допомоги.
5. Психотерапія як вид психологічної допомоги.
6. Психотренінг як вид психологічної допомоги.
7. Сучасні тенденції й проблеми в практиці психологічної допомоги.

Список рекомендованої літератури:

1. Галян І. М. Психодіагностика: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Академвидав, 2011. 464 с. (Серія «Альма-матер»).
2. Кузікова С. Б. Основи психокорекції: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2012. 320 с.
3. Основи психологічного консультування: лекційний курс / укладачі Б. А. Якимчук, І. П. Якимчук. Умань: ПП Жовтий О. О., 2013. 204 с. 5.
4. Основи психотерапії: навч. посіб. / К. В. Седих, О. О. Фільц. Київ: Академвидав, 2016. 192 с.

VII. ПРАКТИКУМ ІЗ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ ТА ПСИХОТЕРАПІЇ

1. Техніки слухання клієнта у психологічному консультуванні та психотерапії.
2. Психологічний запит клієнта: визначення, види.
3. Відмінність психологічного консультування від психотерапії.
4. Структура консультативної бесіди як основного методу роботи психолога-практика.
5. Основні феномени професійної взаємодії психолога та клієнта.
6. Техніки роботи з клієнтом на різних етапах психотерапії.
7. Чинники ефективності психологічного консультування та психотерапії.

Список рекомендованої літератури:

1. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії: навч. посіб. Вид. 3-тє. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. 420 с.
2. Рудницький Р. І. Практикум із психотерапії. Чернівці: БДМА, 2001. 102 с.
3. Федоренко Р. П., Шкарлатюк К. І. Психологічний практикум з консультування: зміст, прийоми, технології: навч. посіб. для студентів внз. Луцьк : Волин. нац. ун- т ім. Лесі Українки, 2012. 200 с.

VIII. ОРГАНІЗАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ

1. Організація як система, види організаційних структур.
2. Розвиток організації.
3. Управління організацією.
4. Особистість в організації: вимоги організації до особистості, моделі поведінки співробітників в організації.
5. Робочі групи та команди в організаціях: формування, розподіл ролей.
6. Професійне самовизначення та професійна свідомість як передумови професійного становлення особистості.
7. Психологічний супровід професійного становлення управлінського персоналу підприємства.

Список рекомендованої літератури:

1. Базика Є. Л. Основи організаційної психології: курс лекцій. Одеса: ОНУ, 2023. 150 с.
2. Бочелюк В. Й., Пучина О. В. Організаційна психологія на підприємстві: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 272 с.
3. Чубіна Т. Д., Дмитренко М. Й. Організаційна психологія: навч. посіб. Черкаси: ЧПБ, 2024. 172 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Відповідно до чинного Положення про організацію освітнього процесу в НУБіП України від 26.06.2025 р., результати складання атестаційного екзамену оцінюються за 100-бальною шкалою і переводяться у національну оцінку "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно".

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Критерії оцінювання

<i>№</i>	<i>Вид роботи</i>	<i>Критерії оцінювання</i>	<i>Кількість балів</i>
1	Відкрите питання	коректність використання науково-психологічної термінології	10

		повнота письмової відповіді на запитання	10
		уміння узагальнювати наукові дані та формулювати висновки, робити прогнози та формулювати рекомендації просвітницького характеру	10
		Усього:	30
2	Ситуаційна задача	коректність використання наукової термінології, наукових теорій для пояснення запропонованого розв'язку задачі	10
		аргументованість усного й писемного викладу запропонованого розв'язку задачі	10
		уміння брати участь у науковій дискусії з фахової проблематики	10
		Усього:	30
3	Виконання тестів	правильність виконання тестового завдання, усіх складових відповіді на завдання (1 правильно виконане завдання - 4 бали)	40
	Усього:		40
	Разом		100

Для отримання рекомендації державної екзаменаційної комісії про присвоєння освітнього ступеня потрібно набрати не менше 60 балів.